

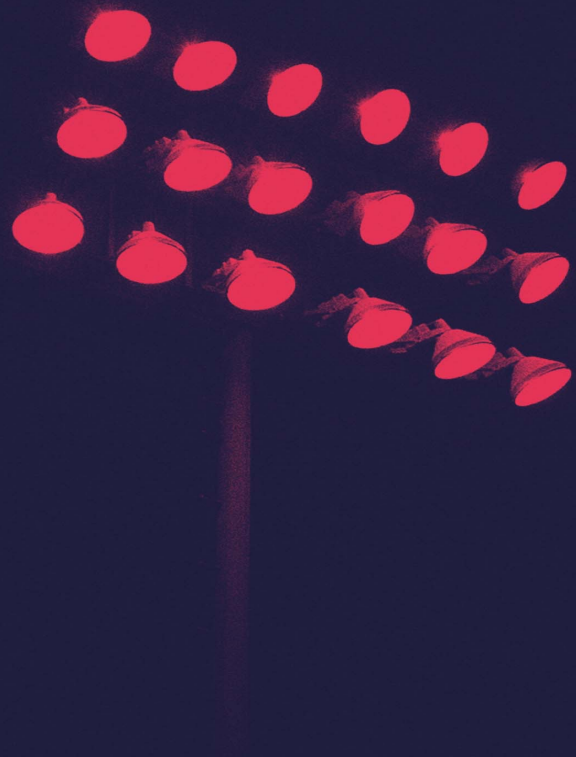
HET TWENTSE
kennis^{en}
inspiratie
event
voor de sport

Joost ten Bulte

*Duurzaamheid inzetten als middel voor
je clubdoelstellingen*

sport
energie

7 november 2023

Naar een florerend clubleven

Meer geld voor Door duurzaamheidsmaatregelen, financiering & subsidies

Workshop

Programma	Toelichting
Vorbereiding	<ul style="list-style-type: none">⚡ Sportenergie⚡ Begeleidingstraject
Training	<ul style="list-style-type: none">⚡ Quickwins⚡ Duurzaamheidsmaatregelen⚡ Verduurzamen in de praktijk – VV Hellendoorn
Wedstrijd	<ul style="list-style-type: none">⚡ Subsidies⚡ Financiering
Derde helft	<ul style="list-style-type: none">⚡ Innovaties⚡ Vragen

De voorbereiding

- ⚡ Sportenergie
- ⚡ Begeleiding

Missie

Een florerend clubleven

Visie

Een club in blakende vorm
draagt bij aan een fit en
energiek leven

Kernwaarden Sportenergie

- ⚡ Clubliefde
- ⚡ Clubbelang
- ⚡ Inzicht in speelveld
- ⚡ Onafhankelijk
- ⚡ Langere termijn

Sportenergie

Ondersteuningstrajecten

- ⚡ Clubs
- ⚡ Maatschappelijke accommodaties / MFA's
- ⚡ Sportbonden
- ⚡ Gemeenten
- ⚡ Betaald Voetbal Organisaties
- ⚡ Commerciële sportaanbieders (BV's)
- ⚡ (Niet sport gerelateerd)

Ondersteuning en begeleiding bij

- ⚡ Afname energiescan
- ⚡ Energie-inkoop (collectief)
- ⚡ Realisatie ledsportverlichting, zonnepanelen en opslag
- ⚡ Financiering investeringen (businesscase)
- ⚡ Aanvragen subsidies
- ⚡ Opstellen businesscase per maatregel
- ⚡ Verduurzamen stadion tot een trainingsveld
- ⚡ Verduurzamen sportpark
- ⚡ Ontwikkelen & schrijven duurzaamheidsvisie
- ⚡ Monitoring

Strategie (begeleidingstraject)

Training

- ⚡ Kick-off
- ⚡ Clubscan
- ⚡ Verzamelen informatie

Wedstrijd

- ⚡ Vaststellen plan (per ALV)
- ⚡ Aanvragen offertes
- ⚡ Aanvragen financiering & subsidies
- ⚡ Realisatie maatregelen

Warming-up

- ⚡ Analyse informatie
- ⚡ Kosten-baten analyse
- ⚡ Analyse lokale, provinciale en landelijke subsidies
- ⚡ Opstellen verduurzamingsplan

3^e helft

- ⚡ Monitoring
- ⚡ Verantwoorden subsidies

De voorbereiding

- ⚡ Quickwins
- ⚡ Maatregelen
- ⚡ Verduurzamen in de praktijk

Quickwins

Besparing	Voorbeelden
Gas	<ul style="list-style-type: none">⚡ Radiatorfolie⚡ Digitale thermostaat⚡ Leidingen en appendages isoleren
Water	<ul style="list-style-type: none">⚡ Waterbesparende kranen & douchekoppen⚡ Schoonmaakplan⚡ Kranen spoelbak
Elektriciteit	<ul style="list-style-type: none">⚡ Keukenapparatuur⚡ Bewegingssensoren en/of tijdschakelaars⚡ Ledverlichting
Energie	<ul style="list-style-type: none">⚡ (Gezamenlijke) inkoop⚡ Monitoring⚡ Gecontracteerd vermogen
Afval	<ul style="list-style-type: none">⚡ Stappenplan afval verminderen

Quickwins (2)

To do (met leden & vrijwilligers)

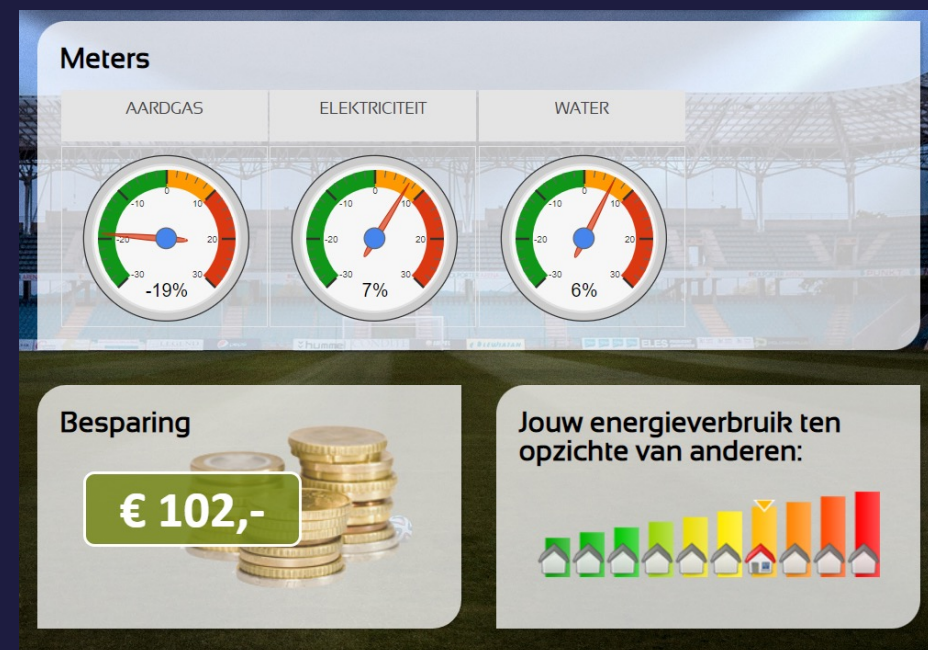
- ⚡ Rondje accommodatie
 - ⚡ inkoop kantine
 - ⚡ looproutes leden & bezoekers
- ⚡ Trainingsschema
 - ⚡ eigen club
 - ⚡ sportpark
- ⚡ Delen kleedkamers
- ⚡ Ondersteuning organiseren
- ⚡ Projectteam / coördinator aanstellen
- ⚡ Lokale initiatieven

Energiemonitoring

Voordelen

- ⚡ Persoonlijk dashboard voor gas, elektra en water
- ⚡ Vooraf prognose in besparing/meerprijs
- ⚡ Heldere data d.m.v. kwartierinzicht
- ⚡ Specifieke maatregelen
- ⚡ Te koppelen aan slimme meters en SolarEdge
- ⚡ Rapportages en benchmark

- ⚡ Voorwaarde BOSA subsidie (Energieregistratie- en bewakingsysteem)

Duurzaamheidsmaatregelen

Besparing	Voorbeelden
Gas	<ul style="list-style-type: none">⚡ Isolatie wand, vloer en dak / HR-glas en kozijnen⚡ Warmtepomp⚡ Aardwarmtekorf⚡ Thermische zonnepanelen⚡ Infraroodpaneel
Water	<ul style="list-style-type: none">⚡ Regenwateropvang⚡ Spoelwater
Elektriciteit	<ul style="list-style-type: none">⚡ Ledverlichting sportvelden en clubaccommodatie⚡ Laadpalen⚡ Zonnecollectoren⚡ Zonnepanelen / Solar parking⚡ Windmolens⚡ Batterij voor energieopslag

Duurzaamheidsmaatregelen (2)

Aandacht voor

- ⚡ Integraliteit
- ⚡ Effect op de energie aansluiting
- ⚡ Verzekeringen
- ⚡ Wetgeving
- ⚡ Bediening & onderhoud door vrijwilligers
- ⚡ Realisatie mogelijkheden

Ledsportverlichting

Algemene informatie (voordelen)

- ⚡ Betere lichtkwaliteit (ervaren door sporters)
- ⚡ Gemiddeld 50% besparing
 - ⚡ verlichting direct schakelbaar
 - ⚡ langere levensduur
 - ⚡ lagere vervangingskosten
 - ⚡ lagere onderhoudskosten
 - ⚡ minder vermogen
- ⚡ Minder strooilicht & lichthinder

Aandacht voor

- ⚡ Mastcontrole & hergebruik kabels
- ⚡ Lichtplan & normen NOC*NSF
- ⚡ Verlagen piekbelasting / gecontracteerd vermogen geen feit
- ⚡ Bijkomende kosten in offertes
 - ⚡ lichtplan
 - ⚡ (licentiekosten) managementsysteem (per veld)

Zonnepanelen

Algemene informatie

- ⚡ Installatie huren, leasen, kopen
- ⚡ Gemiddelde levensduur 25 jaar
- ⚡ Salderen t/m 3x 80A
- ⚡ Grootverbruik aansluiting SDE++ subsidie
- ⚡ Alternatieven:
 - ⚡ veldopstelling
 - ⚡ reclameborden
 - ⚡ lichtgewicht
 - ⚡ PVT

Aandacht voor

- ⚡ Opstalverzekering clubgebouw
- ⚡ Bij lease & huur geen BOSA subsidie
- ⚡ 2 omvormers rekenen in businesscase
- ⚡ Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)
- ⚡ Terugleveren mogelijk ??? / capaciteit
- ⚡ Overige opwek behoefte
- ⚡ Kwaliteit dak(bedekking)
- ⚡ Valbeveiliging
- ⚡ Dakconstructie

Batterij – energie opslag

Energie opslag

- ⚡ Afvangen verbruikspieken
- ⚡ Energie uit batterijsysteem
- ⚡ Nieuwe inkomstenbron
- ⚡ Wel / geen zonnepanelen
- ⚡ Maakt installaties mogelijk (necongestie)
- ⚡ Maakt terugleveren mogelijk (groot zakelijk)
- ⚡ Geen eenmalige verzwaringskosten
- ⚡ Tijds winst bij nieuwbouwprojecten

Kleedkamerproject v.v. Hellendoorn

Integrale benadering

1. Ontwerp

2. Bouw – trias Energetica

3. Exploitatie

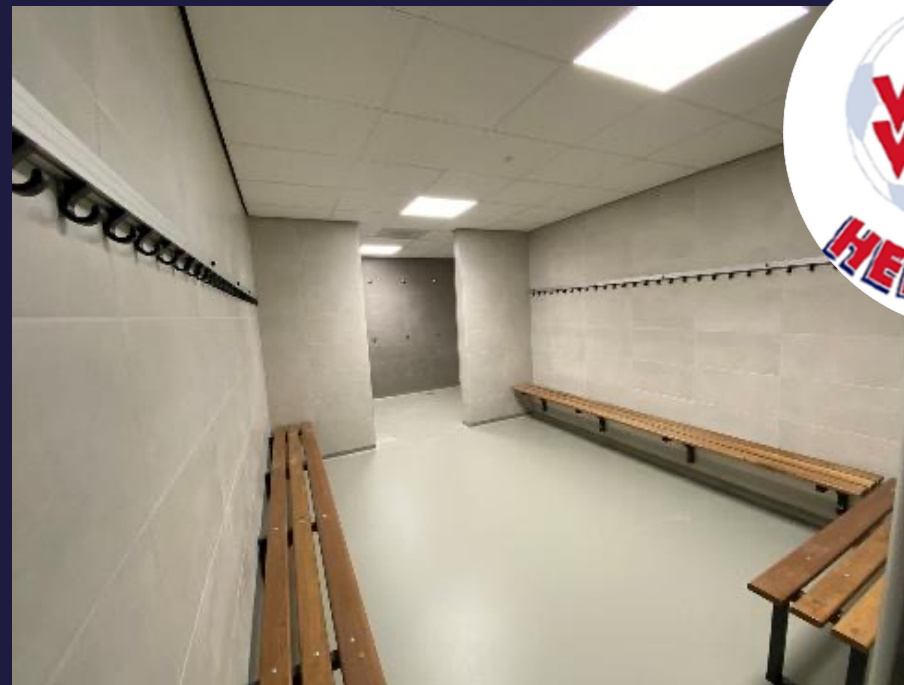

1. Ontwerp

a. Duurzaamheid als uitgangspunt

- Hergebruik van gebouw en materialen waar mogelijk (o.a. banken in kleedkamers)

2. Bouw

a. Beperk energieverbruik

- Isoleren, Isoleren, Isoleren !
- Waterbesparende douches
- Waterbesparend sanitair
- LED verlichting met aanwezigheid

2. Bouw

b. Zoveel mogelijk duurzame energie

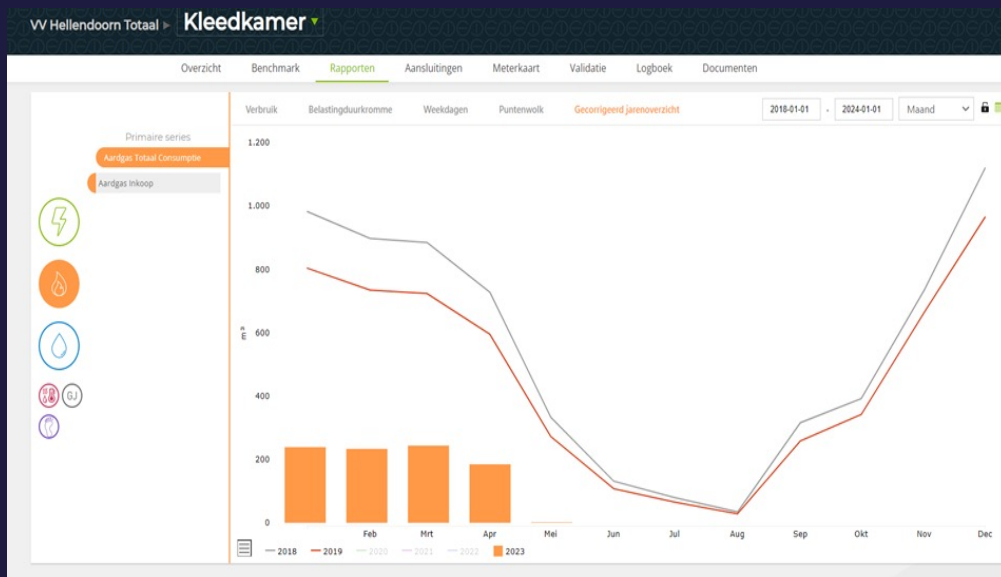
2. Bouw

c. Opwekking met zo hoog mogelijk rendement

3. Exploitatie

v.v. Hellendoorn werkt aan duurzaamheid

0081134

Totaal opgewekt sinds start dec '22 kWh

Het meest trots op:

- Lokale partijen
- Heel veel vrijwilligers
- Enorme energiebesparing
 - 80% minder gas
 - Elektriciteitsgebruik volledig gedekt door zonnestroom
- Positieve spin-off voor verdere duurzame plannen
- Reactie leden en omgeving

Tips aan andere verenigingen:

- Begin niet met de vraag wat kost het, begin met de vraag wat levert het op
- Vorm een team met de juiste competenties
 - Bouwkundig (vakinhoudelijk/Projectmanagement)
 - Installatietechnisch
 - Duurzaamheid
- Gebruik media

Toekomstplannen:

Toekomstplannen:

Lichtontwerp
LED verlichting t.b.v. kantine

De wedstrijd

- ⚡ Subsidies
- ⚡ Financiering
- ⚡ Innovaties

Subsidies

Landelijke subsidie

- ⚡ Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties ([BOSA](#))
- ⚡ Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)
- ⚡ Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie ([SDE++](#))
- ⚡ Energie-investeringsaftrek (EIA)
- ⚡ Milieu-investeringsaftrek (MIA)
- ⚡ Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil)
- ⚡ Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)

Provinciale / regionale / lokale subsidie

- ⚡ Sociale hypotheek
- ⚡ Geld terug Actie
- ⚡ Gratis energiescan

Financiering

Opties

- ⚡ Lening
 - ⚡ Lokaal / regionaal / provinciaal
 - ⚡ Stimuleringslening non-profit organisatie (max. € 50.000)
 - ⚡ Landelijk
 - ⚡ Bank Nederlandse Gemeenten (BNG duurzaamheidsfonds)
 - ⚡ Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank)
 - ⚡ St. Maatschappelijk financiering
 - ⚡ Rabobank / ING / ABN AMBO
- ⚡ Crowdfunding
- ⚡ Obligaties
- ⚡ ESCo
- ⚡ Eigen middelen

Aandacht

- ⚡ Eerdere investeringen & aflossingen
- ⚡ Toekomstige investeringen
- ⚡ Subsidies wel/niet financieren

Financiering in de praktijk

Mogelijkheden BOSA subsidie

Investering	Scenario A 70%	Scenario B 100%
Investering	€ 65.537	€ 93.625
Aflossing 1 ^e jaar	€ 5.844	€ 8.348
Besparing 1 ^e jaar	€ 11.763	€ 11.763
Rendement club	€ 5.919 (€ 4.155 - 85%)	€ 3.415 (€ 1.650 - 85%)

Realisatie ledverlichting

Sport	Investering	Kosten 1e jaar	Besparing 1e jaar	Verschil
Hockey	€ 31.218	€ 2.690	€ 3.091	€ 401
Tennis	€ 52.250	€ 4.502	€ 5.339	€ 837
Wielrennen	€ 41.000	€ 3.533	€ 5.339	€ 1.806

Innovaties

Sportaccommodaties als energieopwekker

- ⚡ Aardwarmtekorven
- ⚡ Aendless
- ⚡ Collectorveld (Sportpark Strijp)
- ⚡ Windmolens
- ⚡ Zonnefolie
- ⚡ Energieopslag in stenen
- ⚡ Solarcarpet
- ⚡ Zonnepanelen
 - ⚡ thermisch
 - ⚡ waterstof
 - ⚡ lichtgewicht

De Derde helft

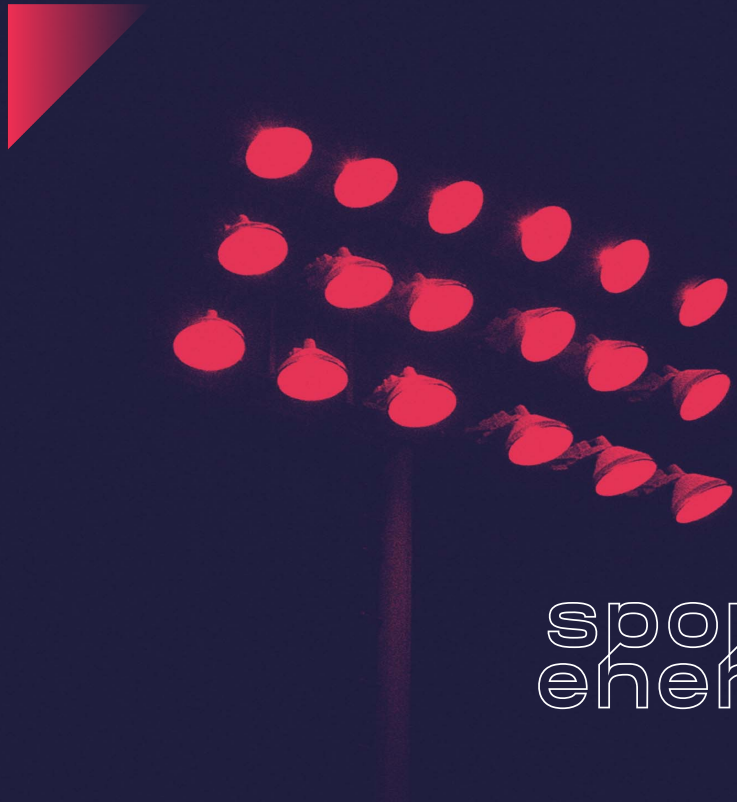
- ⚡ Vragen
- ⚡ Gratis begeleidingstraject

www.sportenergie.nl

Joost ten Bulte

06-43035179

info@sportenergie.nl

sport
energie

